

se, nerijetko, i štetno znaju odraziti na samu bit toga odgovornog posla. Doduše, odavno su poznate arheografija ili egdotika — pomoćna povijesna nauka koja podrobno o ovome govori — ali ništa, dakako, nije trajno i nepromjenjivo, da se ne bi moglo poboljšati. U tom smislu treba gledati i dvije brošure Balkanološkog instituta Srpske akademije nauka i umetnosti iz 1986. i 1987. godine: »Pitanja savremene orijentalistike u Jugoslaviji, 1, Metode objavljivanja orijentalnih izvora. Zaključci naučnog savetovanja jugoslovenskih orijentalista i istoričara 21—22. aprila 1986, 2, (...) Pitanje obnove kadrova. Zaključci Drugog naučnog savetovanja jugoslovenskih orijentalista i istoričara 15—16. decembra 1986«. Nadležni organi Saveza arhivskih radnika Jugoslavije usvojili su načela izdavanja arhivske građe (Arhivist 1—2/1982, str. 221—275), ali su naglasili i potrebu dorade i dopune usvojenoga materijala, tako da će, sada, korisno doći i ovi zaključci jugoslavenskih orijentalista. O čemu se radi? Orijentalni institut u Sarajevu priredio je 1985. znanstveni skup »o problemima savremene orijentalistike i istorije jugoslovenskih naroda pod turskom vlašću«. Tom prigodom osnovana je jugoslavenska komisija, koja se sastala u Balkanološkom institutu u Beogradu 1986, te zatim u proširenom sastavu na savjetovanju. Tada se, pored ostalog, preporučilo da se inventarizira građa, i to: »a) onu čiji se originali nalaze u tim (naučnim i arhivskim, op. P. S.) ustanovama, bez obzira na to da li je ranije objavljivana ili ne; b) onu koja je u tim ustanovama prikupljena iz stranih arhiva u obliku fotokopija, kserokopija i mikrofilmova, također bez obzira na to da li je ranije objavljena ili ne; c) onu koja se u tim ustanovama čuva u obliku prepisa ili ličnih spisa.« Uputstva će dati Orijentalni institut u Sarajevu. Ustanove bi trebale popisati i građu koja se nalazi i u privatnika te pravnih lica. Potrebno je učiniti i prioritetni spisak izvora za ediranje. U zaključcima s prvog savjetovanja govori se o potrebi nastavljanja objavljivanja »zakonskih spomenika«, te se daju natuknice o tome što treba da sadrži izdanje turskoga popisnog deftera, te kakva je njihova »diplomatička oprema«. Drugo savjetovanje (iz prosinca iste godine), također u Balkanološkom institutu SANU, donijelo je zaključak o potrebi popisivanja »onih narativnih izvora koje odmah treba uzeti u razmatranje radi objavljivanja, a, zatim, unutar toga spiska, izvršiti klasifikaciju«. Posebno se govori o ovim izvorima: sidili, muhime defteri, vakuf-name, epigrafski spomenici, turski izvori za historiju XIX i XX st., likovni izvori. Na tome drugom skupu naročita je pažnja posvećena »pitanju obnove kadra«, razmotrena je situacija »na pojedinim odeljenjima i fakultetima Univerziteta u Beogradu«, pa je doneseno deset posebnih (usmjeravajućih) zaključaka koji bi trebali znatno poboljšati postojeće prilike (posebno preko Beograda i Sarajeva). Deveta točka glasi: »Treba iskoristiti postojeće mogućnosti da se na Sveučilištu u Zagrebu podstakne dalji razvitak altaističkih studija, i eventualno, iranistike«. Treba se nadati da će vrlo korisni zaključci dva savjetovanja jugoslavenskih orijentalista u Beogradu 1986. god. u pogledu brige za izvore uroditi plodom. Ozbiljnost kojom se prišlo tome poslu, imena znanstvenika koji su tražili izlaz iz nastalog problema daju mogućnost i nadu da bi moralo doći do prekretnice. (PETAR STRČIĆ).

IVANKA BRUK-LJUBDRAG POPOVIĆ, »ARHIVISTIKA ZA III I IV RAZRED USMERENOG OBRAZOVANJA PREVODILIČKE I ARHIVSKO-MUZEJSKE STRUKE. ZANIMANJA: ARHIVSKI POMOĆNIK, ARHIVAR U

OUR-IMA I ARHIVSKI PREPARATOR«. Beograd 1986. Prva knjiga/skripta u SR Srbiji sa sadržajem o kojemu dosta govori već i sâm naslov, moraju privući pažnju znanstvene i stručne arhivske jugoslavenske javnosti. Autori su u dvanaest većih cjelina nastojali sublimirati svoje znanje i dosadašnja dostignuća u oblasti arhivistike i prilagoditi ih uzrastu srednjoškolaca. Te cjeline govore o općim pojmovima u arhivistici, daju pregled razvoja arhivske službe u svijetu i u nas, teoriju arhivistike, teoriju arhivistike-obradu arhivske građe, upućuju na arhivske publikacije, na informativnu te na kulturno-prosvjetnu djelatnost arhiva, pišu o arhivskoj tehnici te o propisima o arhivima. Na kraju je izbor literature i izbor likovnih i drugih priloga. Autorima je bio cilj »da učenici ovladaju osnovama arhivističke teorije i principima arhivistike koji se primenjuju u praksi, i da učenike upute u praktičan rad sa arhivskom građom, bazirajući ga na primeni arhivističke teorije i prakse« — kako kažu sami pisci. U tome cilju priložen je i određeni broj pitanja za provjeravanje znanja, ali su ona takvoga sadržaja da po mišljenju pisaca — »zahtevaju stvaralački odnos učenika prema materiji« za koju se sastavlja odgovor. Mišljenja smo da je udžbenik stilski i sadržajno pretežak za učenike trećeg i četvrtog razreda srednje škole, te da bi više bio primjeren studentima arhivistike na fakultetu ili — čak — kandidatima za polaganje stručnoga arhivističkog ispita. S time, zapravo, želimo istaknuti pozitivnu stranu ovoga udžbenika — da je sadržajno izrađen na visokom stručnom nivou, sa širokim poznavanjem arhivske teorije i prakse koje pokazuju oba autora. (PETAR STRČIĆ).

JANUS 1/1987. U ovom broju dr Hans Booms, predsjednik Međunarodnog arhivskog savjeta, podsjeća na proteklih 5 godina izlaženja »Janusa«, lista Sekcije profesionalnih društava arhivista, a također i na početak značajnog napredovanja u 1987. godini.

Dr Franz-Heinz Hye, Innsbruck, Austrija, predstavlja čitaocima »Arhive Innsbrucka« govoreći o njihovim vezama s javnošću. Naglašeno je da se ti arhivi ne ograničavaju samo na čuvanje građe općinskih poduzeća već i zbirki i dokumentacije historijskog značaja, zatim da se organiziraju izložbe, česte posjete drugim arhivima, konferencije, objavljuju se časopisi za prezentaciju građe, uska je suradnja arhiva i muzeja s Državnim arhivima i bibliotekama.

Dr Ulrich Ecker govori o arhivima u Fribourgu na Brigsau, FDR. Arhivi Fribourga nisu više nepoznate, tihe i malo posjećivane institucije, i to zahvaljujući velikom bogatstvu građe koju čuvaju, očuvanosti te građe koja je ostala nedirnuta i u toku rata, dugoj tradiciji arhivske službe koja se razvija s osnutkom grada (12. stoljeće), i još više zahvaljujući radikalnim potezima arhivista i ostalih na prezentaciji građe.

U drugom dijelu »Janusa« upućena je »Hitna obavijest« čitaocima pod naslovom »S.P.A. i Kongres u Parizu 1988.« u kojoj se podsjeća na to da se Sekcija profesionalnih društava odlučila u Helsinkiju 18. rujna 1986. na niz novih aktivnosti povodom 11. međunarodnog kongresa u Parizu. Ciljevi aktivnosti bit će usmjereni u dva pravca: vrednovanje Društva prema arhivističkom skupu u Parizu i vrednovanje arhivističke djelatnosti prema javnosti uopće.

U uvodu teksta »Centar za osposobljavanje arhivista u Francuskoj« Gerard Ermisse naglašava rad radne grupe Društva arhivista Francuske, osno-